

2019-10-02

Miljö- och bygglovsnämnden

Dnr Mbn 2019-10

Åtgärda brister avseende vattenrening, Stena Recycling AB, Ängelundavägen 7

Bygg- och miljöförvaltningens förslag till miljö- och bygglovsnämnden.

Miljö- och bygglovsnämnden beslutar att Stena Recycling AB, med organisationsnummer 556132-1752, ska:

1. Installera ytterligare reningssteg på befintlig dagvattenanläggning för att minska halterna PFAS-ämnen med målet att uppnå en halt av högst 20 ng/l (summan av PFAS 11) i utgående dagvatten.
2. I god tid innan, till miljö- och hälsoskyddsavdelningen, skicka in förslag på lämplig reningsutrustning för att uppfylla punkt 1 i detta beslut.

Beslutspunkt 1 är förenat med ett vite om 400 000 kronor.

Punkterna ska åtgärdas och skriftligen redovisas till miljö- och bygglovsnämnden senast **90 dagar efter beslutet vunnit laga kraft**.

Beslutet är fattat med stöd av 26 kap 9, 14, 19, 21 och 22 § Miljöbalken (1998:808), samt med hänvisning till 2 kap 1, 2, 3, 7 samt 5 kap 3 och 4 §§ samma lag.

Ärendet i korthet

Utifrån de provtagningar som gjorts samt analysresultat som inkommit bedömer Miljö- och bygglovsnämnden att Stena recyclings rening av PFAS ämnen i utgående vatten är undermålig. Fastlagt gränsvärde för summan av PFAS-ämnen i vatten till Bällstaån är 20 ng/l, i jämförelse har analysresultat från provtagning av utgående dagvatten från Stena Recycling som inkommit till Miljö- och bygglovsnämnden visat halter som varierat mellan 7 100 till 69 000 ng/l. Med bakgrund av detta föreslår Miljö- och bygglovsnämnden att det beslutas att Stena Recycling föreläggs installera ytterligare reningsutrustning med målet att uppnå en halt av högst 20 ng/l (summan av PFAS 11) i utgående dagvatten.

Handlingar

1. Bygg- och miljöförvaltningens tjänsteskrivelse, 2019-10-02

Bakgrund

Stena Recycling AB (bolaget) bedriver avfallsbehandling på Äggelundavägen i Järfälla kommun. Tillstånd för verksamheten lämnades 2005 av Länsstyrelsen i Stockholm för verksamhet med verksamhetskoderna 90.100, 90.50 och 90.90.

Vid verksamhetens tillståndsprövning diskuterades främst utsläppsnivåer för metaller till dagvatten som skulle gälla och företaget fick också villkor som innebar högt ställda krav på rening av metaller i utgående dagvatten. Vid tidpunkten för tillståndsprövningen fördes inte diskussioner om perflourerade organiska ämnen (PFAS-ämnen). Diskussionen om att rena dagvatten från avfallsanläggningen ledde till att företaget installerade en sedimenteringsbassäng och sedan år 2016 har även kemisk fällning installerats. I verksamhetens egenkontroll ingår det bland annat att provta utgående vatten samt slamtömma bassängen när det finns risk för överskridande av riktvärden på utgående halter.

De senaste åren har medvetenheten ökat kring PFAS-ämnenas negativa miljö- och hälsoeffekter vilket har påkallat ytterligare undersökningar på utgående dagvatten. Bolaget har utfört mätningar av PFAS-ämnen i inkommande och utgående dagvatten sedan hösten 2017. Halterna har visat sig vara höga och legat på nivåer mellan 7 100 till 69 000 ng/l i utgående dagvatten.

En dialog har förts mellan företaget och Järfälla kommuns miljö- och hälsoskyddsavdelning och 2019-03-12 skrev tillsynsmyndigheten ett beslut om åtgärdskrav. Beslutet omfattade ett antal punkter däribland att undersöka och utreda orsaker till förekomster av PFAS11 i inkommande och utgående vatten från reningsanläggningen, att skicka in förslag på åtgärder för att reducera halten av PFAS11 på utgående dagvatten samt att varje månad utföra provtagning på utgående dagvatten.

Den 4 juni inkom bolaget med en åtgärdsplan för att minska halterna av PFAS-ämnen i utgående vatten. Åtgärdsplanen innefattade bland annat att en ny hantering av brandsläckare samt att dagvattenanläggningen skulle spolvas och rengöras. Efter dessa åtgärder utfördes en mätning som visade på att halten PFAS11 i utgående dagvatten från verksamhetens reningsanläggning var 25 000 ng/l, att jämföra med 29 000 ng/l i det från verksamhetens inkommande vattnet. Under juli var volymen på utgående dagvatten 623 m³.

Dagvattnet från ytorna inom Stenas anläggning leds till Bällstaån via ett mindre dike på 50 meter. Bällstaån är ett vattendrag som är klassat som en vattenförekomst där miljö kvalitetsnormer gäller. Miljö kvalitetsnorm (MKN) i ytvatten för PFOS är, enligt Havs- och vattenmyndighetens förordning 2013:19, 0,65 ng/l mätt som ett årsmedelvärde. En utredning utförd av Tyréns med mätningar från 2015-2016 visar på att värden för PFOS och PFOA i Bällstaån överskrider MKN och i två punkter i Bällstaån inom Järfälla kommun varierar mellan 20 till 25 ng/l. Bällstaån uppnår inte god kemisk status delvis på grund av PFOS.

Kommunicering av beslut

En kommunicering inför detta beslut skickades den 20 augusti 2019. Verksamheten inkom med synpunkter den 9 september 2019. Av synpunkterna framgår att verksamheten anser att man inte haft tillräcklig tid på sig att genomföra och utvärdera effekterna av de åtgärder som vidtagits till följd av det beslutet som Miljö- och bygglovsnämnden fattade i mars 2019. Verksamheten hävdar även att kunskapen om källorna till PFAS i samhället idag är låg samt att reningstekniker för PFAS ännu är i experimentstadiet. Enligt verksamheten är det därmed oklart exakt vilka åtgärder som ska vidtas för att efterleva föreläggandet och vidhåller vidare att det saknas legal möjlighet att förena föreläggandet med vite enligt 2 § andra stycket i viteslagen. Verksamheten medger att det finns vissa reningstekniker men att dessa är kostsamma och behöver utredas vidare.

Bedömning

Enligt hänsynsreglerna i miljöbalkens andra kapitel ska alla som bedriver en verksamhet utföra de skyddsåtgärder som behövs för att förebygga att verksamheten medför en skada på miljön. Det är den som driver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som ska ha tillräcklig kunskap om hur människors hälsa och miljö kan påverkas och skyddas, samt den som genom en fungerande egenkontroll ska visa tillsynsmyndigheten att hänsynsreglerna följs.

Miljö- och bygglovsnämnden har tagit verksamhetens inkomna synpunkter i beaktning och därmed förlängt datumet då åtgärder ska vara redovisade till 90 dagar efter beslutet vunnit laga kraft.

I fråga om miljö kvalitetsnormer ansvarar myndigheter och kommuner för att miljö kvalitetsnormer följs och de ska vid provning och tillsyn ställa de krav som behövs för att en sådan norm följs. Verksamheten har tidigare vidtagit vissa åtgärder för att minska utsläppen. Dessa inkluderar nya rutiner för hantering av material som kan innehålla PFAS ämnen samt spolning och sugning av verksamhetens brunnar och ledningar.

Analysresultaten från den senast genomförda provtagningen visar dock att ytterligare åtgärder behöver vidtas för att minska halterna PFAS-ämnen i utgående dagvatten. Tillsynsmyndigheten bedömer det sannolikt att verksamhetens utsläpp i betydande grad bidrar till att miljö kvalitetsnormen överskrids och anser därmed att verksamhetens pågående utsläpp av höga halter PFAS-ämnen till dagvatten måste minskas.

Tillsynsmyndigheten har mottagit verksamheten synpunkter om att kunskapen kring rening av PFAS idag är otillräcklig. Tillsynsmyndighetens erfarenhet är dock att rening av både PFAS och DOC (löst organiskt material) i vatten idag går att genomföra och görs. Tillsynsmyndigheten gör därmed enligt 2 kap. 7 § MB, om rimlighetsavvägning, bedömningen att verksamheten ska installera sådan rening som är nödvändig för att minska halterna PFAS-ämnen med målet att uppnå en halt av högst 20 ng/l (summan av PFAS 11) i utgående dagvatten.

Lagar och regler som ligger till grund för beslutet

Enligt 26 kap. 9 § miljöbalken får tillsynsmyndigheten meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av miljöbalken ska efterlevas. Mer ingripande åtgärder än vad som krävs i det enskilda fallet får inte tillgripas.

Enligt 26 kap.14 § miljöbalken får beslut om förelägganden eller förbud förenas med vite.

Enligt 26 kap. 19 § miljöbalken ska den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärder som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller påverka miljön fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga sådana verkningar.

Enligt 26 kap 21 och 22 §§ får en tillsynsmyndighet förelägga den som bedriver verksamhet som kan befaras medföra olägenhet för människors hälsa eller miljön att inkomma med uppgifter och utföra de undersökningar som behövs för tillsynen.

Enligt 2 kap. 1 § miljöbalken ska den som bedriver en verksamhet visa tillsynsmyndigheten att de allmänna hänsynsreglerna (2 kap. miljöbalken) efterlevs. Likaså ska verksamheten visa att miljöbalken och dess förordningar och föreskrifter följs sin störningspåverkan.

Enligt 2 kap. 2 § miljöbalken ska alla som bedriver verksamhet skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön.

Enligt 2 kap. 3 § miljöbalken ska alla som bedriver en verksamhet utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljö. Den som bedriver en yrkesmässig verksamhet ska använda bästa möjliga teknik.

Enligt 2 kap. 7 § miljöbalken ska tillsynsmyndigheten göra en rimlighetsavvägning då krav ställs på en åtgärd. Nyttan med åtgärderna ska då jämföras med kostnaderna för att utföra åtgärden. Trots första stycket ska de krav ställas som behövs för att följa 5 kap. 4 och 5 §§.

Enligt 5 kap 3 § miljöbalken ska myndigheter och kommuner ska ansvara för att miljö kvalitetsnormer följs.

Enligt 5 kap 4 § ska myndigheter och kommuner vid prövning och tillsyn ställa de krav som behövs för att följa en miljö kvalitetsnorm.

Information om avgift

Vi tar ut en avgift för handläggning av ärendet. Avgiften utgår från taxa som är fastställd av kommunfullmäktige, timavgiften är för närvarande 1050 kronor. Vi tar betalt för inspektioner/besök samt tid för resor, skrivarbete, granskning av inkommande handlingar, telefonkontakter o.s.v. Avgiften är ett separat beslut som skickas ut i efterhand.

Jenny Färm
Miljöchef

Mårten Oswald
Miljöinspektör

Beslutet ska skickas till

Akt

Stena Recycling AB
Äggelundavägen 7
17562 Järfälla

Länstyrelsen i Stockholms län, Box 22067, 104 22 Stockholm